

AKRAN ZORBALIĞI NEDİR?

Bir ya da birkaç kişinin, düzenli olarak ve bir süre boyunca, bir bireye karşı kötü hissettirecek olumsuz davranışlar sergilemesine **ZORBALIK** denir.

Bir çocuğun, benzer yaş grubundaki başka bir çocuğa, sözel ya da fiziksel şiddet uygulayarak kötü hissetmesine neden olmasına da **AKRAN ZORBALIĞI** adı verilmektedir.

ZORBALIK DÖNGÜSÜNDE ÜÇ GRUP YER ALIR:

Zorbaca davranış sergileyen: Fiziksel ve psikolojik olarak zarar veren birey ve bundan zevk alan birey

Zorbaca davranışlara maruz kalan: Zorbanın tekrarlı zarar verici davranışlarını yönelttiği birey

İzleyiciler: Zorbaca davranışların sergilendiği ortamda olan ancak davranışları durdurmak adına bir adım atmayan, olaya seyirci kalan birey/bireyler

AKRAN ZORBALIĞI DAVRANIŞLARI:

Küçümseyici söylemler: Alay etme, söyledikleriyle dalga geçme, hatalarını yüzüne vurma, aşağılama

Dalga geçmeler: Fiziksel özellikleri vurgulama, kıvrıkcık saçlar, şaşı gözler, kilolu olma, zayıf olma, uzun boylu olma, kısa boylu olma, çelimsiz olma, kekeme olma, engelli olma, markasız giyinme, vb.

Lakap takma, dedikodu yapma, eşyalarına el koyma, kendisine yiyecek aldırma, görmezden gelme şeklinde belirebilir.

BİR DAVRANIŞIN AKRAN ZORBALIĞI OLARAK TANIMLANMASI İÇİN

- Tek bir örseleyici/yıkıcı eylem yerine, uzun süreli olarak uygulanması:** Aynı kişi veya kişiler tarafından, yaşıtı olan kişiye yönelik olarak tekrarlanan şekilde gerçekleşmesi
- Güç dengesizliği:** Ders başarısı, dış görünüş, dışadönük olmak gibi özelliklerin, akranlar üzerinde güç ve baskı aracı olarak görülmesi, kullanılması.
- Sözel, fiziksel ve psikolojik/duygusal olması:** Kırıcı, incitici sözler, grup içinde utandırma, mahcup etme, vurma, saç çekme, çelme takma, tehdit etme.

Bugün depresyon, saldırganlık ve şiddet problemi yaşayan birçok yetişkinin ilk mağduriyet anıları çocukluk ve ergenlik yıllarına dayanmaktadır. Çoğu yetişkin bu anıları hiç kimseye anlatmadan ömür boyu saklar.

ÇOCUĞUNUZ ZORBALIK DÖNGÜSÜNDE YER ALIYORSA;

- Çocuğunuzu akran zorbalığı hakkında bilgilendirin. Sözel ve ilişkisel zorbalık yapan bir çok çocuk "şaka" yaptıklarını iddia ederler. Zorbaca davranışların neler olduğunu, nelerin kaza, oyun veya şaka olduğunu anlatın. Ona zorbaca davranışları ayırt etmeyi öğretin. İzleyici olduğunda da mağdura yardım etmediği için zorbalığa ortak olduğu konusunda bilgilendirin.
- *Herkes eğleniyorsa, kimsenin canı yanmıyorsa, kimse utanmıyorsa, kalbi kırılmıyorsa* bu bir şakadır. *Fiziksel-duygusal veya siber bir zarar verme söz konusuysa, bir ya da birkaç kişi güçlüyse, birden fazla defadır tekrar ediyorsa* bu zorbalıktır.
- Zorbalık engellenmediğinde, zorbalığa maruz kalan çocukların okula karşı ilgileri azalır ve akademik başarılarında düşüş olur. Bu durumun devam etmesi ileri yaşlardaki hayatlarını olumsuz etkiler; yetişkinlikte kaygı bozukluğu yaşama olasılıklarını yükseltir.
- Zorbaca davranışlar sergileyen çocukların ise yetişkinlik hayatlarında suç işleme ve bağımlı olma ihtimalleri diğer bireylere göre daha fazladır. Ayrıca duygusal problem ve depresyon belirtileri gösterme sıklıkları akranlarına göre daha yüksektir.
- İzleyici kalan çocuklar daha içe dönük bir yapıda olduklarından seyirci kaldıkları olaylardan etkilenir, olumsuz duyguları yoğunlaşır. Bu çocukların ileriki yaşamlarında daha az duygusal kararlılıkları olduğu gözlemlenebilir.
- Zorbalık döngüsünde yer alan çocukların içinde buldukları durumun ve yetişkinlik hayatlarına yansıtacak olumsuz etkilerin ortadan kaldırılması için döngüye müdahale edilmelidir.